

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0411U004924

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-10-2011

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапова Ірина Вадимівна

2. Ostapova Iryna Vadymivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 10.02.21

Назва наукової спеціальності: Структурна, прикладна та математична лінгвістика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-10-2011

Спеціальність за освітою: 0802

Місце роботи здобувача: Український мовно-інформаційний фонд НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05540333

Місцезнаходження: 016030, Київ-30, вул. Володимирська, 54

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.165.02

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український мовно-інформаційний фонд НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05540333

Місцезнаходження: 016030, Київ-30, вул. Володимирська, 54

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 16.31.03

Тема дисертації:

1. Етимологічні лексикографічні системи та їх цифрові реалізації
2. Etymological lexicographic systems and their digital implementation

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні виконано адаптацію теорії лексикографічних систем до лексикографічних систем етимологічного типу. Досліджено основні проблеми та напрямки розвитку етимологічних лексикографічних систем у цифровому середовищі. Розроблено формальну концептуальну модель лексикографічної системи фундаментального академічного Етимологічного словника української мови (ЕСУМ). На основі концептуальної моделі побудована структура лексикографічної бази даних (ЛБД) ЕСУМ. Досліджено й описано метамову ЕСУМ, на її основі побудовано формальну модель і технологію парсингу, що дозволило в автоматичному режимі виконати конверсію тексту ЕСУМ у лексикографічну базу даних. Розроблен інструментальний комплекс для підтримки комп'ютерної версії ЕСУМ. На базі інструментального комплексу побудована Віртуальна лексикографічна лабораторія (ВЛЛ "ЕСУМ"), яка була реалізована в сучасному системотехнічному підході на реальному лексикографічному масиві ЕСУМ. Це дозволило сформувати в автоматичному режимі базу даних багатомовного (близько 250 мов) індексу ЕСУМ. Досліджено можливість застосування розроблених моделей до інших етимологічних праць. Розроблено концептуальні

засади інтеграції етимологічних лексикографічних систем.

2. The thesis presents an adaptation of the theory of lexicographic systems to the lexicographic systems of the etymological type. The main problems and directions for development of the etymological lexicographic systems in the digital environment were studied. The formal conceptual model of a lexicographic system of the fundamental academic Etymological Dictionary of the Ukrainian Language (EDUL) was developed. The EDUL metalanguage was studied and described. The formal model and technology of the EDUL parsing was developed. That made it possible to automatically convert the EDUL text into the lexicographic database, which corresponds to the conceptual model of the lexicographic system. The conceptual foundations of an instrumental complex to form the etymological dictionaries were developed. This was the bases for creating the Virtual Lexicographic Laboratory "Etymological Dictionary of the Ukrainian Language", which was implemented with a modern approach on the real lexicographic array of the EDUL. That allowed forming the database of the EDUL multilingual index (about 250 languages) in the automatic mode. This index is a basis of the seventh and final volume of the EDUL. The possibility of applying the developed models to other etymological dictionaries was studied. The conceptual foundations of integration of the etymological lexicographic systems were developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Широков Володимир Анатолійович

2. Shyrovok Volodymyr Anatoliyovych

Кваліфікація: д.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ланде Дмитро Володимирович
2. Ланде Дмитро Володимирович

Кваліфікація: д.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костенко Леонід Йосипович
2. Костенко Леонід Йосипович

Кваліфікація: к.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Онищенко Олексій Семенович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Онищенко Олексій Семенович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.